

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-17-0075**

Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Zodpovedný riešiteľ **prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD.**

Príjemca **Prešovská univerzita v Prešove - Pedagogická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

V rámci projektu sa nespoločovalo so zahraničnými partnermi.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

V rámci projektu neboli udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

V2 Bernátová, R. (2022). Vedomosti rómskych žiakov mladšieho školského veku zo sociálne znevýhodneného prostredia o zdraví. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Bernátová, R., & Fečíková, Z. (2022). Edukačné moduly z témy racionálna výživa pre študentov učiteľstva pre primárne vzdelávanie. In *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V3 Burgerová, J., Ciernermanová, I., & Piskura, V. (2022). Selected aspects of e-learning in the periods of covid 19 pandemic. In *DIVAI 2022 14th International Scientific Conference on Distance Learning in Applied Informatics* (pp. 45–53). Praha: Wolters Kluwer. V tlači

V2 Burgerová, J., Petrasová, A., & Piskura, V. (2022). Elektronické učebné prostredie ako alternatívny model vzdelávania. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Hafičová, H. (2022). Ohrozenia internetu u rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Kancír, J. (2022). Vysoko efektívne učenie ako účinná stratégia edukácie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v*

edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Kancír, J. (2022). Využitie prvkov environmentálnej výchovy vo výchove k zdraviu v kurikule žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Liba, J. (2022). Edukačné východiská výchovy k zdraviu rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Liba, J. (2022). Profesiogram učiteľa a výchova k zdraviu rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Liba, J. (2022). Programy zdravotno-výchovnej intervencie ako edukačná stratégia výchovy k zdraviu rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V1 Liba, J., & Fečíková, Z. (2022). Edukačné moduly výchovy k zdraviu v pregraduálnej príprave študentov učiteľstva pre primárny stupeň vzdelávania. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V1 Liba, J., & Mirdáliková, P. (2021). Edukačná podpora prevencie problémov s návykovými látkami u rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Prešov: Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.

V1 KANCÍR, J. – M. PANKEVIČ, 2020 *Vysoko efektívne učenie a rómsky žiak*. Prešov: PU, 153 s. ISBN 978-80-555-2643-0

V1 Liba, J., Bernátová, R., Burgerová, J., Fečíková, Z., Hafičová, H., Kancír, J., ... Sabol, M. (2022). *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. (J. Liba, Ed.). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Mirdáliková, P. (2022). Meranie fidelity preventívneho programu vo vzťahu k návykovým látkam u rómskych žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Sabol, M. (2022). Možnosti vizualizácie učiva formou mentálnych máp u rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In J. Liba (Ed.), *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.

V2 Sabol, M. (2022). Pojmové a elektronické mentálne mapy a ich využitie v pracovnom vyučovaní pri vzdelávaní rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. In *Osvita i suspiľstvo [electronic]: mižnarodnyj zbirnyk naukovych prac*. Berďansk: Berďanskij deržavnyj pedahohičnyj universytet - v tlači.

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky projektu reflektujú dominujúce ciele, ktoré sú zamerané na efektívizáciu výchovy k zdraviu ako súčasť kurikula školy na primárnom stupni vzdelávania s výstupom v štruktúre a obsahu edukácie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Ďalším uplatnením je modifikácia výchovy k zdraviu ako súčasť učiteľských študijných programov tak, aby zohľadňovala osobitosti a špecifiká prozdravotnej edukácie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Uplatnenie výsledkov projektu vyžaduje časové hodnotenie zo strany učiteľov praxe a študentov učiteľstva.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Projekt APVV 17- 0075 *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia* formuloval teoretické a empirické ciele prostredníctvom relevantného výskumného dizajnu. Hlavným cieľom projektu bolo poznanie, analýza a evalvácia aktuálnej účinnosti výchovy k zdraviu a prevencie sociálno-patologických javov v

kurikule primárneho stupňa vzdelávania so zameraním na rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Na základe zisteného formulovanie a konkretizovanie edukačných preferencií modifikovania a inovovania zdravotnej edukácie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a stratégií implementovania zdravotno-preventívnej kompetencie do pregraduálnej prípravy učiteľských študijných programov. Výsledkom teoretického a výskumného úsilia počas celého obdobia riešenia projektu APVV je súhrn finálnych výstupov implementovaný v komplexnom súbore vedeckých štúdií a ďalšie relevantné publikačné výstupy (uvedené v ročných správach o riešení projektu a v záverečne správach o výsledkoch projektu). Ide o 3 vedecké monografie a 78 (bez kategorizácie) vedeckých štúdií publikovaných v medzinárodných vedeckých databázach – WoS, v domácich i zahraničných recenzovaných vedeckých časopisoch a v nerecenzovaných odborných časopisoch a zborníkoch. Významným výstupom sú e-learningové kurzy v integrovanom výučbovom prostredí Pedagogickej fakulty PU v Prešove – LMS Moodle určené študentom učiteľských študijných programov pre primárny stupeň vzdelávania a online dostupné materiály vo forme e-learningového kurzu pre učiteľov z praxe na podporu výchovy k zdraviu rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Pragmatickým a edukačne užitočným výsledkom je aj iniciovanie verejného diskurzu participujúcich činiteľov, ktorý je inšpirujúci v smere ďalšieho postupu. Ďalším relevantným výsledkom je databáza programov zdravotno-výchovnej intervencie implementovaných do výchovy k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorá bude k dispozícii participujúcim, ale aj ostatným školám vzdelávajúcim rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The APVV 17- 0075 project Health education of Romany pupils from a socially disadvantaged environment formulated theoretical and empirical objectives through a relevant research design. The main project objective was the examination, analysis, and evaluation of the efficiency of health education and prevention of socio-pathological phenomena in the primary school curriculum focused on Romany pupils from a socially disadvantaged environment. Based on the obtained data, we specified preferred modification and innovation of pro-health education of Romany pupils from a socially disadvantaged environment and strategies for the implementation of health-prevention competence in the undergraduate teacher training. The APVV research results were published in articles and other publications (specified in annual reports and in the final research project report). In particular, the research team published three monographs and 78 research articles indexed in international databases, such as WoS, national and international (reviewed and non-reviewed) journals and proceedings. In addition, we organized e-learning courses in an integrated education environment of the Pedagogical Faculty, Prešov University in Prešov – LMS Moodle designed for undergraduates attending teacher training courses in the form of an e-learning courses for school teachers aimed at supporting health education of Romany pupils from a socially disadvantaged environment. A pragmatic, educationally valuable, and inspiring outcome of the Project was initiating a public discussion among the participants. Finally, we produced a database of health-education intervention programs integrated into the health education of Romany pupils from a socially disadvantaged environment. The database will be available to all participants as well as other schools that educate Romany pupils from a socially disadvantaged environment.